

ORDLISTA

Demens

Ewa Olson

Redaktör, bibliotekarie

2004-03-15

Ord och förkortningslista

ADL	Aktiviteteter i dagligt liv
Agnosi	Oförmåga att känna igen personer eller föremål, ; med syn, hörsel eller känsel
Akut konfusion	Plötslig psykisk och/eller motorisk oro hos demenssjuk patient.
Anamnes	Patientens sjukdomshistoria.
Anhöriggrupper	Träffar för anhöriga till personer med demenssjukdom anordnas av demensförbundet och av vissa kommuner.
Anhörigvårdare	En släkting, vän eller granne kan, om speciella skäl föreligger, anställas som anhörigvårdare för att ge hjälp så att man klarar sitt dagliga liv
Apraxi	Svårigheter att klara vardagliga, inlärd färdigheter.
Avlösarservice i hemmet	Om man har en ordinarie vårdare i hemmet kan denne bli avlöst antingen regelbundet eller vid spontana tillfällen. Regleras i Socialtjänstlagen 5 kap. 10 §
Avlastning	Vårdas man i hemmet och den som vårdar behöver avlastning under en kortare tid kan man beviljas omvårdnad på t ex sjukhem eller omvårdnadsboende Regleras i Socialtjänstlagen
Bostadsanpassning	Om man behöver anpassa sin bostad med tekniska lösningar så att det dagliga livet underlättas kan man söka bostadsanpassningsbidrag, t ex för att ta bort trösklar, bredda dörrar, anpassa inredning i badrum och kök. Ofta krävs intyg från arbetsterapeut, distriktssköterska eller läkare. Det är kommunen som ansvarar för att bostaden anpassas.

BPSD	Behavioral and psychological symptoms of dementia. Beteenden som räknas hit är vandringsbeteende, verbal överaktivitet, agitation, omdödeslöst beteende, aggressivitet, psykotiska symptom, depression, ångest och sömn/vakenhetsstörningar
Demenssjuksköterska	Sjuksköterska med speciell utbildning i demensvård och som har särskild arbetstid avsatt för att fungera som samordnare, utbildare och kontaktsköterska för demensvården
Demensutredning	Utredningen görs för se vad som orsakar symtomen och för att kunna sätta in rätt behandling och stödinsatser. Var utredningen genomförs varierar beroende på landsting.
DSM-III	Psykiatriskt diagnossystem - The American Psychiatric Association's officiella klassifikation av mental ohälsa. Version 3
DSM-IV	Psykiatriskt diagnossystem - The American Psychiatric Association's officiella klassifikation av mental ohälsa. Version 4
Epikris	En sammanfattande bedömning av ett sjukdomsfall.
God Man/Förvaltare	En person som p.g.a sjukdom eller motsvarande behöver hjälp med att bevaka sin rätt, förvalta sin egendom eller sörja för sin person kan behöva ha hjälp av en god man.
HSL	Hälso-och sjukvårdslag 1982:763
Hjälpmedel	Det är distriktsarbetsterapeuter som provar ut hjälpmedel. För inkontinenshjälpmedel kan man kontakta distriktsjuksköterskan
IADL	Instrumentell aktivitet i daliga livet ; tex att göra iordning en måltid, sköta inköp eller handha pengar
ICD-10	Internationellt diagnossystem för sjukdomar och hälsoproblem

IVP-Individuell vårdplanering-	<p>SOSFS 1993:20 (M) Omvårdnadsdokumentationen skall, utifrån patientens individuella behov, beskriva vårdens planering, genomförande och resultat.</p> <p>SOSFS 1996:32 (M) Det innebär att den medicinskt ansvariga sjuksköterskan skall tillse att det medicinska omhändertagandet av patienterna tillgodoser kraven på hög patientsäkerhet och god kvalitet, att samverkan och samordning med vårdresurser inom och utanför den egna verksamheten fungerar på ett för patienterna tillfredsställande sätt, att det finns rutiner för individuell vårdplanering.</p>
Individuell plan	När lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) trädde i kraft 1994 blev det möjligt för en person med funktionshinder att få en individuell plan för lyfta fram den enskildes behov i form av stöd av hjälpmedel och övriga insatser. Regleras i LSS 7§.
Kognition- Kognitiv förmåga	Att tänka och förstå
Körkort	<p>Vägverkets föreskrifter 1998:89 Innehåller bestämmelser om körkort för personer med olika sjukdomstillstånd. Personer med demens ska inte köra bil men lätta demensstillstånd kan undantas om läkare bedömer personen som lämplig .</p>
Larm	Passiva larm innebär att personen själv inte behöver göra något för att larmet ska sätta igång. Ofta är passiva larm kopplade till ytterdörren.
Lex Maria	Lag (1998:531) 2 kap. 7§ som ålägger hälso- och sjukvårdspersonalen rapporteringsskyldighet om patient i samband med hälso-och sjukvård drabbats eller utsatts för allvarliga skada eller sjukdom.
Lex Sarah	14 kap. 2§ i Socialtjänstlagen som ålägger hälso-och sjukvårdspersonal att anmäla missförhållanden som upptäcks.

LPT	Lagen om psykiatrisk tvångsvård 1991:1128 Lagen innehåller bestämmelser om tvångsvårdande åtgärder. Patienter med uttalat aggressivt beteende som inte kan vårdas på vanlig geriatrisk avdelning, och där tvångsåtgärder måste tillgripas för att häva aggressiviteten.
LSS	Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387) Lagen innehåller bestämmelser om stöd och service till personer med funktionshinder och sjukdomstillstånd som stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.
Närstående	Enligt SOSFS 1989:14 kan den som vårdar en svårt sjuk person under vissa förutsättningar få rätt till ersättning och ledighet. Begreppet närstående omfattar inte enbart anhöriga utan även grannar och vänner som har nära relationer till den sjuke.
PADL	Personliga aktiviteter i dagliga livet
Psykomotorik	Rörlighet i kropp och tanke
SoL	Socialtjänstlagen 2001: 453 Lagen innehåller bestämmelser om de skyldigheter som åligger kommunerna. Bl.a sägs det i 2 § Kommunen har det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver.
SoS	Socialstyrelsen är en nationell expert- och tillsynsmyndighet för verksamhet som rör socialtjänst, hälsoskydd, smittskydd och hälso- och sjukvård. Socialstyrelsen verkar för att insatserna på dessa områden har god kvalitet och fördelas efter behov. Insatserna ska också vara kostnadseffektiva inom tilldelade resurser och i enlighet med lagstiftningen
Trygghetslarm	Hjälpmiddel för att påkalla hjälp.

Visuospatiala störningar	Störningar i rumslig orientering
Vårdplanering, samordnad	SOSFS 1996:32 Det avser en process som syftar till att tillsammans med patienten samordna planeringen av dennes fortsatta vård och omsorg vid överföring från en vårdform till en annan.
Växelvård	Ibland är växelvård en förutsättning för att man ska kunna bo kvar hemma. Det kan betyda att medicinsk behandling eller rehabilitering under några veckor varvas med några veckor hemma i den egen bostaden.